

Koninklijke Marine

#05 2023

ALLE HENS

*Speciale
editie*

Marinedagen 2023:
Samen staan we sterker

50 jaar UKNLAF:
Verbond van vrienden

Veteranendag:
Verbinding, waardering
en erkenning

Samen

'Alleen ga je sneller, samen kom je verder' is een uitspraak die een van mijn voorgangers graag gebruikte. Hij doelde daarmee op de noodzakelijke samenwerking binnen het werkveld van de chef der equipage, maar ook daarbuiten. Samen kom je verder. Dit geldt overigens voor de hele krijgsmacht, nationaal en internationaal. In ons eentje zijn we te beperkt om het doel dat we nastreven te kunnen bereiken: bijdragen aan veiligheid op en vanuit zee.

Terwijl ik deze column schrijf is er een evacuatieoperatie gaande van Nederlandse staatsburgers uit Soedan, een land dat gebukt gaat onder een burgeroorlog. Samen met Frankrijk en Duitsland zetten onze collega's zich in om Nederlanders en andere EU-burgers in veiligheid te brengen.

Internationale samenwerking kennen we sinds jaar en dag. Zo is Nederland al sinds de oprichting lid van de NAVO en leveren wij hier onze bijdrage aan. De meest sprekende voorbeelden zijn de deelnames aan snel inzetbare maritieme taakgroepen door onze schepen. Niet alleen ter afschrikking en daarmee ter voorkoming van crises, maar ook door het uitvoeren van escortetaken, inlichtingenwerk, humanitaire hulpverlening en het opsporen en ruimen van mijnen.

Met de toenemende politiek-strategische samenwerking in Europa is ook de militaire samenwerking binnen de EU versterkt. Alleen door met elkaar op te trekken en te werken aan een gezamenlijke operationele gereedheid van onze krijgsmachten houden we Europa veilig. Met het wereldwijd afnemende gevoel van veiligheid en een oorlog op het Europese continent is dit cruciaal.

Dichter bij huis kennen we de samenwerking met België. In 1948 werd hiervoor de basis gelegd en werd afgesproken dat beide marines onder één bevel zouden komen te staan in geval van oorlog. Sinds 1996 is de samenwerking officieel en niet meer weg te denken uit onze bedrijfsvoering. Het is wereldwijd een schoolvoorbeeld van binationale samenwerking.

Eveneens niet weg te denken binnen onze wereld: de Marinedagen. Ook dit jaar laten we ons van onze beste kant zien aan het publiek, door de poorten van de marinebasis een lang weekend open te zetten. Dat gebeurt van vrijdag 30 juni tot en met zondag 2 juli. Veel collega's zetten zich dan in om tijdens presentaties, demonstraties en open huis op de schepen onze mooie en noodzakelijke organisatie te tonen. Dit lukt alleen door een enorme gezamenlijke effort. Want alleen samen kom je verder.

Ik hoop u allen te treffen op dit geweldige evenement!

AOODOPS Hans Hijman

Chef der Equipage Commando Zeerijdkrachten

In dit nummer:

Verbond van vrienden

pagina
4

pagina
10

Laten zien waar de KM voor staat

pagina
22

Verbinding, waardering en erkenning

Colofon

Alle Hens is een uitgave van het Commando Zeerijdkrachten, geproduceerd door het Mediacentrum Defensie.

Hoofdredactie:
KLTZ Paul Middelberg
Marloes Vette-van Asselt

Eindredactie:
KLTZ Wilco Kramer
LTZ zOC (SD) Joost Margés

Redactie:
Eduard van Rooijen
André Twigt
Vormgeving:
Things To Make And Do, Den Haag
Druk:
Koninklijke Van der Most, Heerde
Oplage:
16.000

Redactieadres:
Mediacentrum Defensie
Postbus 20701
MPC 58B
2500 ES Den Haag
allehens@mindef.nl
© Mediacentrum Defensie
Overname van artikelen en foto's is toegestaan na overleg met de redactie en onder bronvermelding. Aan artikelen

kunnen geen rechten worden ontleend. De inhoud van Alle Hens weerspiegelt niet noodzakelijk de mening van het ministerie van Defensie.
Omslagbeeld:
Modern meets monumentaal: het Ocean Going Patrol Vessel Zr.Ms. Holland op de rede van Den Helder geflankeerd door de Morgenster, een brik van het varend erfgoed. (Foto: Hans Stuurman)

- 4 [Internationale samenwerking](#)
Brits-Nederlands verbond van vrienden
50 jaar *United Kingdom/Netherlands Amphibious Force*
- 7 [Evenement](#)
Sail en Marinedagen gaan hand in hand
Hoofdrol voor schitterende schepen
- 10 [Evenement](#)
Marinedagen 2023: laten zien waar we voor staan
Wat we doen, hoe we dat doen, met wie we samenwerken
- 12 [Internationale samenwerking](#)
Netwerken voor Nederland
Defensieattaché houdt contacten warm en opent deuren
- 16 [Internationale samenwerking](#)
Waar waren onze eenheden al te vinden dit jaar?
Waar ook ter wereld opereert, oefent en traint de KM
- 18 [Internationale samenwerking](#)
Join the navy, see the world
Buitenlandse plaatsing is ervaring voor het leven
- 21 [Evenement](#)
Event om nooit meer te vergeten
Personeelsfeest met prachtige line-up tegen fraai decor
- 22 [Evenement](#)
Verbinding, waardering en erkenning...
... én herinneringen ophalen tijdens Veteranendag 2023
- 24 [Internationale samenwerking](#)
Innige operationele omhelzing
Strategisch partnerschap vraagt om commitment
- 27 [Evenement](#)
Programma Marinedagen 2023
Open huis, demonstraties, doe-dingen, muziek en meer

Verbond van vrienden

Admiraals blikken terug en vooruit bij 50 jaar UKNLAF

‘...niet blindstaren op geografische grenzen...’

First Sea Lord admiraal Ben Key

Commandant Zeestrijdkrachten vice-admiraal René Tas

‘...vertrouwen, dezelfde ideeën, elkaar kennen...’

Aan de overkant van de Noordzee ging vorige maand niet 1, maar 2 keer de vlag uit. Op 6 mei stond heel Groot-Brittannië in het teken van de kroning van Koning Charles III. Vervolgens 9 dagen later de viering van 50 jaar *United Kingdom/Netherlands Amphibious Force* (UKNLAF). *First Sea Lord* admiraal Ben Key en Commandant Zeestrijdkrachten vice-admiraal René Tas blikken terug op een halve eeuw samenwerking en vriendschap en kijken vooruit.

Tekst: André Twigt | Foto's: Royal Navy en Mediacentrum Defensie

De UKNLAF is de enige permanente, multinationale, amfibische eenheid binnen de NAVO. Ze werd opgericht op 9 mei 1973 en bestaat uit zo'n 5.000 mariniers, onder wie ruim 1.000 Nederlandse. De zeesoldaten zijn constant paraat voor snelle inzet, wereldwijd, ook in bergachtige en arctische gebieden. Met name treden ze op binnen het NAVO-verdragsgebied en incidenteel daarbuiten. Zo ondersteunde de UKNLAF in 1991 de VN-operatie *Provide Comfort* in Irak.

Tijd winnen

Waarom beide landen in de jaren 60 de handen ineen sloegen, weten de admiraals Key en Tas maar al te goed. Nederland had net Nieuw-Guinea overgedragen, waar mariniers lang waren ingezet. En de Britten trokken zich terug uit Egypte, waar de *Royal Marines* dienden. “Tegelijkertijd maakte de NAVO zich in die dagen zorgen over de snelle maritieme ontwikkeling van de Sovjetunie”, begint Key. “Vooral op de Noordflank van het verdragsgebied vreesde men problemen wanneer het ‘Rode Gevaar’ bij de grens met Noorwegen zou doorbreken.”

Linksboven:

Nederlandse mariniers van de Whiskey Compagnie worden opgepikt door een Britse Westland Wessex.

Rechtsboven:

Nederlandse officieren van motortorpedoboten in Groot-Brittannië gestationeerd. Veel jonge officieren trouwden met Britse huwelijkspartners, wat de band met dat land versterkte.

Linksonder:

Nederlandse mariniers verlenen tijdens een arctische oefening van de UKNLAF vuursteun aan de Engelse collega's.

Rechtsonder:

In 1991 nam de UKNLAF deel aan de VN-operatie *Provide Comfort*.

Er was dus behoefte aan een snel inzetbare eenheid die tijd kon winnen voordat de beoogde 16.000 Amerikaanse mariniers en hun materieel van over de Atlantische Oceaan arriveerden. Tas vertelt dat de eerste gezamenlijke oefeningen hiertoe in 1965 begonnen. “Daarna werd de samenwerking steeds hechter.”

Integreren logische stap

Admiraal Key heeft een eigen mening over wat de sleutel tot succes is voor zo'n langdurige, goede binationale samenwerking: “Vertrouwen en de gezamenlijke ideeën die we er op nahouden.” Een goede relatie kan in de optiek van de Britse vlootbaas alleen bestaan als je de ander door en door kent. “Wij kunnen volledig onszelf zijn. We zijn het eens over fundamentele vraagstukken, maar kunnen over oplossingen verschillend denken. Die vrijheid hebben we en nemen we ook. Geen probleem.” Tas voegt toe: “Vertrouwen, dezelfde ideeën, gezamenlijk oefenen en opereren, elkaar kennen; dat alles leidt tot een hechte vriendschap.”

Engelsen verre van vreemd

Admiraal Tas brengt op dat er heel veel stappen zijn gezet om die gezamenlijkheid waar te maken. “Zo hanteert de eenheid al decennialang dezelfde procedures en maakt ze gebruik van dezelfde middelen en uitrusting, waaronder radio's en wapensystemen. “Door de langdurige relatie die we al met elkaar hadden, was integreren destijds een logische volgende stap.”

Tas vertelt dan ook dat de samenwerking tussen Engelse en Nederlandse mariniers veel verder terug gaat dan 50 jaar. In 1704 veroverden zij zelfs al gezamenlijk Gibraltar op de Spanjaarden. De kiem voor de huidige collaboratie gaat terug tot de Tweede Wereldoorlog. Toen weken jonge marineofficieren uit naar het Verenigd Koninkrijk. Onder hen waren er velen die met een Britse partner trouwden. “Deze mannen waren in de jaren 60 de hogere commandanten. Voor hen waren de Engelsen verre van vreemd.”

Lange tijd maakte Nederland gebruik van Britse amfibische middelen. Met de komst van (destijds) Hr.Ms. Rotterdam (achtergrond) veranderde die situatie.

‘Het Verre Oosten baart inderdaad zorgen’

Britse Wessex-helikopters van 845 Naval Air Squadron zetten Nederlandse mariniers af in het onherbergzame Schotland.

Hernieuwde ondertekening MOU

De viering van 50 jaar UKNLAF vond plaats aan boord van HMS President. Dit schip uit de Eerste Wereldoorlog wordt voor vieringen en ceremonies gebruikt en ligt afgemeerd in Londen voorbij de London Bridge. Uiteraard waren bij de viering de commandanten van beide marines aanwezig. Vanzelfsprekend zijn zij dat ook bij de hernieuwde ondertekening van het Memorandum of Understanding (MOU) door de ministers van Defensie van beide landen, aan boord van HMS Albion tijdens de Marinedagen. De viering van 50 jaar UKNLAF had eigenlijk op 6 mei moeten plaatsvinden. Vanwege de kroning van Charles III op die dag schoof het evenement op naar 15 mei.

Verre Oosten baart zorgen

Over het grote belang van de huidige samenwerking zijn beide admiraals unaniem. De Noordflank blijft daarbij voor de UKNLAF het primaire inzetgebied. Maar uiteraard zijn er ook elders in de wereld inzetmogelijkheden. “Sowieso kunnen we ons niet blindstaren op geografische grenzen”, aldus Key. “Kijk naar de Atlantische Oceaan, waar communicatielijnen de onverdeelde interesse van de Russen hebben. En dan is er ook nog het veranderende klimaat, waardoor delen van de Noordpool bevaarbaar worden. Er is de groeiende Chinese invloed in de wereld en ook de oorlog in Oekraïne kan voor onverwachte uitkomsten zorgen. “Het Verre Oosten baart inderdaad zorgen”, gaat Tas verder. “Daarvan mogen we zeker niet weggijken.” Volgens de admiraal houdt de binationale samenwerking niet op bij de mariniers en de UKNLAF. “Ook met de oppervlakte-eenheden en de onderwatervloot versterken we elkaar. We moeten dat wereldwijd doen. Onze veiligheid en welvaart en de bescherming ervan begint of eindigt immers niet aan de randen van Europa of het NAVO-verdragsgebied.”

Investeren in leiderschap

Op de vraag of beide admiraals nog iets op hun wensenlijstje hebben voor de komende jaren, bijt Key het spits af. Sowieso moet de UKNLAF volgens hem meegroeien met de huidige ontwikkelingen op het gebied van *cyber space*, *battle management* – vanuit het multi-domein perspectief – en situationeel omgevingsbewustzijn. Volgens admiraal Tas moet de UKNLAF blijvend investeren in leiderschap en training. “Goede strategen kunnen het verschil maken tussen een slag winnen of verliezen. Ik denk dat we weten wat ons te doen staat.” •

Marinedagen en Sail gaan hand in hand

Hoofdrol voor schitterende schepen

De 39 Tall Ships en de 167 van het Varend Erfgoed spelen de hoofdrol tijdens Sail Den Helder, van 30 juni tot en met 2 juli. Maar dan liggen er ook nog de schepen van de KM, vanwege de Marinedagen 2023. Door de handen ineen te slaan en elkaar te versterken, zorgen de organisaties van Sail Den Helder, Marinedagen 2023 en de Tall Ship Races dat het publiek zich mag verheugen op één groot feest.

Tekst: Eduard van Rooijen | Foto's: Sail Den Helder en Koninklijke Marine

‘We willen het publiek laten zien dat duurzaamheid geen inbreuk maakt op de fun’

Iris van Groenou, hoofd Merchandise van Sail Den Helder.

“Zonder Koninklijke Marine geen Sail Den Helder”, stelt Jeroen Franken, directeur Sail Den Helder en oud-marineofficier. “De uitkomst van de optelsom van Sail Den Helder plus de Marinedagen is echter veel meer dan 2. We versterken elkaar en zijn goed op elkaar ingespeeld. Daarbij zijn wij de marine erg dankbaar voor de hulp die ze ons biedt. De Marinedagen trekken landelijk heel veel mensen naar Den Helder. Die pakken Sail erbij en dat gebeurt vice versa.”

Belangrijke doelen

Sail Den Helder is een vrijwilligersorganisatie waarbij dit jaar ook 800 scholieren en studenten betrokken zijn. Franken: “Allerlei onderwijsinstellingen in de regio hebben Sail onderdeel gemaakt van hun onderwijspakket. Op het gebied van bijvoorbeeld techniek, communicatie, catering, beveiliging en verkeersregeling doen die jongeren fantastisch werk.” En hij geeft toe: “Hen interesseren voor de maritieme wereld is een belangrijk doel van Sail en de Marinedagen.”

Duidelijk maken hoe je de maritieme omgeving duurzamer kunt gebruiken, dat is een tweede doel van Sail Den Helder. Franken: “We willen het publiek laten zien dat duurzaamheid geen inbreuk maakt op de fun. Zo hebben we bijvoorbeeld een bijzonder podium, ontwikkeld door de TU Eindhoven. Dit zogeheten *Green Energy Mill (GEM)-stage* is een staaltje van duurzaamheid. Het podium bedruipt zichzelf qua energie, dankzij een windmolen van 22 meter hoog.”

Eén gezicht

Iris van Groenou is hoofd Merchandise van Sail Den Helder, uiteraard als vrijwilliger. In het dagelijks leven werkt zij als projectcontroller bij de gemeente Amsterdam, maar als trotse geboren en getogen Helderse doet ze graag iets terug voor haar stad. Zij heeft overigens een link met de KM: “Mijn overgrootvader zat aan boord van Hr.Ms. Tromp die door de Japanners werd beschadigd in de Straat van Bandoeng in 1942. Hij is uiteindelijk van milicieu opgeklimmen tot officier.”

Tijdens het evenement dragen Van Groenou en de andere vrijwilligers kleding in opvallend fuchsia. De kleding voor de verkoop is echter uitgevoerd in navy en wit. Iris: “We hebben studenten ontwerpen laten insturen en die vertaald naar het uiteindelijke design.” De caps, polo's en sweaters zijn tijdens Sail en de Marinedagen in 3 stands te koop, maar ook in de nieuwe webshop van Saieldenhelder.nl. Daarnaast mogen regionale ondernemers zelf ook producten aanbieden met het Sail-logo. “Met onze verbindende kleuren trekken we samen op met de marine”, zegt Van Groenou. “Zo dragen we uit dat we één gezicht hebben.”

‘Zo dragen we uit dat we één gezicht hebben’

Jeroen Franken, directeur Sail Den Helder. (Foto: Peter van Aalst)

Eyecatcher voor het publiek

Mensen werven en bewust maken van hoe je duurzamer kunt omgaan met de zee? Allemaal prima, maar prachtige *Tall Ships* en indrukwekkende marineschepen bekijken, daar draait het bij de combinatie van Sail Den Helder en Marinedagen 2023 toch vooral om. De reusachtige zeilschepen, inclusief 13 imposante driemasters, de haven van Den Helder binnen zien varen kan op 29 juni. Zij vertrekken dan weer op 2 juli voor de volgende etappe van de *Tall Ship Races*, van Den Helder naar het Engelse Hartlepool. De startlijn daarvoor bevindt zich dan op zo'n 50 zeemijl ten noorden van Texel. Sail Den Helder-directeur Franken kijkt er ten slotte naar uit: “Zowel de aankomst op de donderdag als het vertrek op de zondag is een echte *eyecatcher* voor het publiek.” •

Marinedagen 2023

Samen

staan we

sterker

Laten zien waar we bij de KM voor staan: wat we doen, hoe we het doen, waarom de marine juist nu zo belangrijk is en met wie we internationaal samenwerken. Dat zijn de kernwaarden tijdens de Marinedagen 2023, die van 30 juni tot en met 2 juli havenstad Den Helder doen volstromen.

Tekst: Eduard van Rooijen | Foto's: Mediacentrum Defensie

‘We willen bezoekers een onvergetelijke ervaring bieden’

Internationale samenwerking
Het centrale thema van de Marinedagen 2023 is ‘Internationale samenwerking’. Dit komt terug in hoe deelnemende eenheden zich laten zien en tijdens demo's. Ook op het haven terrein wordt er visueel aandacht aan besteed. Het thema is gekozen omdat CZSK juist in deze tijden 24/7 samen met internationale partners klaarstaat voor crisis-, conflict- of vredesbeheersing. Wereldwijd zet de Koninklijke Marine zich als één team van vloot en mariniers in voor veiligheid op en vanuit zee. Dichtbij huis en over de hele wereld. Daarbij geldt: samen staan we sterker!

Luitenant ter zee 2OC (LD) Hank Willemsen, hoofd Coördinatie en Evenementen van CZSK, legt uit waarom de Marinedagen zo belangrijk zijn. “Het is een mooie gelegenheid om onze organisatie opnieuw duidelijk en positief op de kaart te zetten. We zijn ambassadeurs van de marine als we met passie over ons werk vertellen en laten zien wat we doen.”

Onvergetelijke ervaring

Willemsen gebruikt het woord ‘opnieuw’, omdat de oorlog in Oekraïne vorig jaar zorgde voor een versobering van alle festiviteiten. “Dit jaar zetten we de Marinedagen neer als vanouds. Dat betekent weer muzikale ondersteuning door de Marinierskapel en dat de schepen weer mogen pavoiseren. Met demonstraties laten we zien wat we allemaal in huis hebben. We willen bezoekers een onvergetelijke ervaring bieden.”

50 jaar samenwerking

‘Internationale samenwerking’ is het officiële thema van de Marinedagen. Dit zeer actuele topic loopt als een rode draad door het evenement. “Er liggen ook buitenlandse

schepen in de haven, waaronder een Brits schip, HMS Albion. Tijdens de demo *United Kingdom/Netherlands Amphibious Force 50* staat de halve eeuw samenwerking tussen de Nederlandse en Engelse landingseenheden centraal. Het jubileum wordt gevierd met het ondertekenen van een *Memorandum of Understanding*. “Veel van onze schepen houden verder open huis en laten zien wat ze het afgelopen jaar op internationaal vlak hebben betekend; met wie ze samenwerkten en in welk verband”, aldus Willemsen.

Hecht team

Van demonstraties tot mariniersdorp, rondleidingen aan boord van de schepen en muziek: er is heel veel te doen voor jong en oud tijdens de Marinedagen 2023. Willemsen: “De Marinedagen zijn een uitgelezen kans om onszelf te laten zien. Voor mij persoonlijk staat dat voor collegialiteit en iets voor elkaar overhebben; dat bevalt mij heel erg binnen onze organisatie. Dingen lopen wel eens anders dan gepland of gewent, maar we blijven een hecht team. Op dat gebied hebben we het goed voor elkaar!” •

LITZ 2OC (LD) Hank Willemsen (midden) met zijn team. (Foto: SGTODND Gerrit Weerstand)

‘De Marinedagen zijn een uitgelezen kans om onszelf te laten zien’

Netwerken voor Nederland

Defensieattaché houdt contacten
warm en opent deuren

In de wereld van alledag draait veel om persoonlijk contact. Ook op het gebied van de militaire diplomatie zijn korte, persoonlijke lijntjes van belang om internationale samenwerking te bevorderen. En dan komt de defensieattaché in beeld. Die vertegenwoordigt Nederland in het buitenland, tot op het hoogste militaire niveau, houdt contacten warm en opent deuren, ook voor de industrie. 4 defensieattachés vertellen over hun taak en tijd in dienst van Nederland.

Tekst: LTZ zOC (SD) Joost Margés | Foto's: eigen collecties

‘Eén keer theedrinken doet
meer dan 20 e-mails’

KLTZ (LD) Anouschka Krishnadath
Reizend defensieattaché voor Brazilië/Chili/Peru
en landenofficier Zuid-Amerika

“Juist ook vanwege het buitenland-perspectief koos ik ooit voor de KM. Sinds 2022 ben ik voor 4 jaar reizend defensieattaché voor Brazilië, Chili en Peru en landenofficier Zuid-Amerika. In deze laatste functie ben ik de *primus inter pares* (eerste onder gelijken, red.) voor de residerende defensieattachés voor Venezuela/Colombia en Suriname/Guyana.”

“In drukke periodes, zoals dit voorjaar wissel ik 2 weken werken in Nederland af met 2 weken Zuid-Amerika. Daar ben ik dan veelal op defensie-gerelateerde beurzen en conferenties en daarnaast werk ik vanuit onze ambassades en heb ik onder meer contact met de (plaatsvervangend-)ambassadeurs. Verder mail ik veel met de contacten in Zuid-Amerika. Zo krijg ik nogal wat *requests for information* uit alle 7 landen, deels via de 2 genoemde residerende defensieattachés. En andersom zijn er vanuit Nederland ook uiteenlopende vragen. Laatst moest ik bijvoorbeeld binnen 2 uur een infosheet regelen voor onze minister van Defensie in aanloop naar een ontmoeting met haar Chileense collega.”

“Als defensieattaché heb ik regelmatig contact met de Nederlandse defensie-industrie. Bedrijven als Damen, TNO en Thales willen graag in Zuid-Amerika voet aan de grond krijgen. Verder bezocht onlangs een Nederlandse delegatie, inclusief de Commandant Materieel en IT (voorheen Directeur DMO), de grote defensie- en security-beurs LAAD in Brazilië. Een belangrijke reden voor dit bezoek is de Nederlandse belangstelling voor het Braziliaanse Embraer-transportvliegtuig C390M, als vervanging van de C130.”

“Mijn werk draait om relaties onderhouden en zorgen dat de militaire samenwerking goed verloopt. Er wordt daarbij een grote zelfstandigheid verwacht, hoewel er natuurlijk ook beleid is dat je uitvoert. Voor afstemming heb ik regelmatig (online) overleg met onze attachés in Zuid-Amerika, collega's van Bilaterale Militaire Samenwerking en met Buitenlandse Zaken (BUZA) in Den Haag. Als ik zelf in Zuid-Amerika ben, houd ik het graag persoonlijk; één keer theedrinken doet daar namelijk meer dan 20 e-mails versturen.” •

‘Het leuke aan dit werk: het is echt mission command’

KLTZ Geordie Klein (53)

Defensieattaché voor Suriname/Guyana

“Ik geniet van kennismaken met, praten over, verbaasd worden door andere culturen. Sinds september 2022 ben ik voor 3 jaar residerend defensieattaché in Paramaribo voor Suriname en Guyana. Wat mij aantrok aan Suriname was de maatschappelijke verwevenheid van onze landen, de prachtige natuur en vriendelijke bevolking. In 2021 tekenden onze beide ministers van Defensie een intentieverklaring tot samenwerking. Ik geniet als defensieattaché zowel van de diplomatieke kant als van *hands-on* werken aan resultaten. Voorbeelden zijn *train-the-trainer*-programma's voor de Surinamers en de jungletraining voor Nederlandse militairen.”

“Ik werk vanuit de Nederlandse ambassade in Paramaribo. Ik mail en (video)bel veel met experts en stafafdelingen binnen Defensie om onze rol als strategisch partner nader in te kunnen vullen. Wij helpen het Surinaamse leger om straks weer te kunnen ‘rennen’. Juist omdat Nederland strategisch partner is, heb je als defensieattaché direct contact met de Directeur Defensie (soort SG), met de bevelhebber en de defensieminister.”

“Binnen de jaarlijkse ‘taakopdracht’ vanuit Defensie heb ik in Suriname veel ruimte. Dat vind ik ook het leuke aan dit werk; het is echt *mission command*. Om de Nederlandse (defensie)belangen zo goed als mogelijk te behartigen. En die vallen hier vaak samen met de Surinaamse belangen.”

“Ik heb een ruim huis in Paramaribo waar mijn familie vanuit Nederland naartoe kan komen en houd ervan om op pad te gaan en Suriname te ontdekken. Een plaatsing in het buitenland verrijkt je altijd. Een functie als defensieattaché is extra bijzonder, omdat je vanuit je werk sterk betrokken bent bij het hele reilen en zeilen van het land van accreditatie.” ●

‘Ik kijk wat er te halen is voor Nederland’

KLTZ Herman de Groot (59)

Defensieattaché voor Denemarken/Finland/
Noorwegen/IJsland/Zweden

“In mijn vorige functie als hoofd van het Militair Strategisch Element van de Commandant der Strijdkrachten (CDS) had ik veel contact met BUZA. Daardoor was de belangstelling gewekt voor de functie van defensieattaché. Nu ben ik voor 4 jaar attaché voor Denemarken, Finland, Noorwegen, IJsland en Zweden. Ik werk vanuit Noorwegen, maar ben verbonden aan 4 ambassades: in Helsinki, Kopenhagen, Oslo en Stockholm. We hebben geen ambassade op IJsland, dus die belangen behartigen we vanuit Oslo.”

“Vorig jaar was ik 26 keer op reis voor deze functie. (Militaire) diplomatie doe je namelijk door mensen te ontmoeten. Ik kijk wat er op de markt te halen is voor Nederland, op samenwerkingsgebied, rapporteer daar over en breng mensen samen. Zelf heb ik veel contact met onze ambassades, de defensie ministeries van mijn landen en de krijgsmachten daar. Soms met ministers of bevelhebbers, maar ook op het niveau van de pure uitvoerders. Dat verschil maakt het zo leuk! In Nederland heb ik dan weer contact met ‘Den Haag’ en met de operationele commando's, om te leren waar Nederland naar op zoek is of mee in zijn maag zit.”

“Ik heb een jaaropdracht vanuit Defensie, maar die is heel algemeen gesteld. Ook de ambassades maken een jaarplan waar Defensie deel van uitmaakt. Daarbinnen en -buiten kan ik eigenlijk ieder initiatief nemen dat ik als nuttig zie. Belangrijk bij dit alles is dat we geen mogelijkheden tot samenwerking missen.”

“Scandinavië is heerlijk om te wonen, mensen zijn hier gelukkig en hebben veel vertrouwen in hun samenleving. Mijn vrouw en ik vinden het zelfs zo leuk dat we een huis in Zweden hebben gekocht, zodat we kunnen blijven als ik na deze baan met Functioneel Leeftijd Ontslag ga. Mijn leven bij Defensie is al ruim 40 jaar een aaneenschakeling van avonturen. Deze baan is daar een mooi laatste hoofdstuk van.” ●

‘Graag bijdragen aan inzicht in elkaars cultuur en denkwijze’

Kolonel (KL) Norbert Moerkens (59)

Defensieattaché voor Brunei/Indonesië/
Maleisië/Singapore/Thailand

“Werken in internationale verbanden had altijd al mijn belangstelling. In 2022 ben ik voor 4 jaar aangesteld als defensieattaché voor Brunei, Indonesië, Maleisië, Singapore en Thailand. Indonesië is mijn land van plaatsing, maar ik kan net zo goed op pad zijn om mijn opwachting te maken bij de minister van Defensie van Singapore of de Thaise bevelhebber.”

“Het zijn lange dagen en geen dag is hetzelfde. Nu ben ik bijvoorbeeld druk met oude Nederlandse vliegtuigwrakken die gevonden zijn op Borneo en Kalimantan. Wat moet er met de stoffelijke overschotten gebeuren? Brengt mij bij de militaire begraafplaatsen in de regio, waar zo'n 16.000 Nederlanders begraven liggen. In Indonesië sta ik geregeld stil bij de pijn van het verleden. Ik hanteer de 3 V's: *verdriet*, daarna *verzoening* en vervolgens *voorkomen* dat we ooit nog tegenover elkaar komen te staan.”

“Als attachés kunnen we de militair-politieke situatie in een land analyseren en dus meediscussieren over veiligheidsvraagstukken. Ik wil bijdragen aan meer inzicht in elkaars cultuur en denkwijze en ben voorstander van uitwisselingen van Nederlandse en Indonesische adelborsten. En van het aanbieden van opleidingen aan militairen uit de regio. Wij zijn als Nederland geen bedreigende machtsspeler en willen onze kennis en kunde delen. Intern pleit ik voor het uitbreiden van het attachébestand met ook functies in de subalterne rangen, om eerder ervaring op te doen en loopbaanpaden te creëren, als deel van het verder professionaliseren van het vak.”

“Nederlandse ministers en operationele commandanten komen op gezette tijden hier, zoals voor de grote security-top IISS Shangri-La voor de *Indian Pacific* in Singapore. Uiteraard heb ik in dit verband contacten met de Nederlandse defensie-industrie. Het gaat er uiteindelijk om dat je ziet waar we als Nederland op militair, economisch en politiek gebied beter van worden. Ten slotte heb ik hier in persoonlijk opzicht ook een fijne tijd. De natuur, cultuur en vakanties in de regio zijn een unieke ervaring.” ●

Waar waren onze eenheden dit jaar al te vinden?

Samen sterk in 2023

Tekst: Marloes Vette-van Asselt | Foto's: Mediacentrum Defensie | Illustratie: Things To Make And Do

De (varende) eenheden van de KM opereren, oefenen en trainen zeer regelmatig met internationale partners, waar ook ter wereld. Meest recent voorbeeld is de inzet van 12 Raiding Squadron van het Korps Mariniers die vanuit Jordanië Nederlandse en andere staatsburgers evacueerde uit Soedan. Dit deed de eenheid samen met luchtmacht-collega's met een C130 en met Franse, Duitse, Engelse en Amerikaanse militairen. Bekijk de wereldkaart om te zien waar onze eenheden het eerste half jaar van 2023 zoal te vinden waren.

Oefeningen

- OEFENING** *Dynamic Mongoose*
- DEELNEMERS** Zr.Ms. Van Amstel (+NH90)
- PARTNERS**
 - Onderzeeboten: Duitsland, Noorwegen, VK, VS
 - Oppervlakte-eenheden: Denemarken & Faeröer Eilanden, Duitsland, Frankrijk, Noorwegen, Polen, Portugal, Spanje, VK
 - Maritieme patrouilleverliegtuigen: Canada, Duitsland, Frankrijk, VK, VS
 - Helikopters: Duitsland, Nederland, Polen, Spanje, VK
- VLOOTVERBAND** SNMG1 (onder Duits commando)
- LOCATIE** Tussen Noorwegen en IJsland

- OEFENING** *Orion 23*
- DEELNEMERS** Zr.Ms. De Zeven Provinciën
- PARTNERS** Frankrijk, Griekenland
- VLOOTVERBAND** Franse *Carrier Strike Group* rond FS Charles de Gaulle
- LOCATIE** Middellandse Zee

- OEFENING** *Joint Warrior*
- DEELNEMERS** Zr.Ms. Karel Doorman, Van Amstel, Rotterdam (+NH90)
- PARTNERS** Noorwegen, VK
- VLOOTVERBAND** *Joint Expeditionary Force*
- LOCATIE** (Noord-)Noorwegen

- OEFENING** *Formidable Shield*
- DEELNEMERS** Zr.Ms. Tromp
- PARTNERS** België, Canada, Denemarken, Frankrijk, Italië, Noorwegen, Spanje, VK en VS
- VLOOTVERBAND** SNMG1 (als zelfstandige eenheid)
- LOCATIE** Noorwegen

- OEFENING** *Ariadne*
- DEELNEMERS** Zr.Ms. Makkum
- PARTNERS** Griekenland, Italië, Spanje, Turkije
- VLOOTVERBAND** SNMCMG2
- LOCATIE** Kreta, Griekenland

- OEFENING** BALTOPS
- DEELNEMERS** Zr.Ms. Van Amstel, Makkum, Vlaardingen, MCM-staf van de *Maritime Battle Staff*
- PARTNERS** NAVO-deelnemers
- VLOOTVERBAND** SNMG1 en SNMCMG1
- LOCATIE** Oostzee

- OEFENING** SALVEX
- DEELNEMERS** Defensie Duikgroep
- PARTNERS** Spanje (*Armada Española*)
- LOCATIE** Cartagena, Spanje

- OEFENING** *Italian Minex (Mare Aperto)*
- DEELNEMERS** *Very Shallow Water-duikteam*, Defensie Duikgroep
- PARTNERS** Italië (*Marina Militare*) en andere NAVO-partners
- LOCATIE** Sardinië, Italië

- OEFENING** *International Maritime Exercise*
- DEELNEMERS** MCM-staf van de *Maritime Battle Staff*
- PARTNERS** Meer dan 50 (NAVO-)landen (onder Amerikaanse leiding)
- LOCATIE** Bahrein

- OEFENING** *Joint Viking*
- DEELNEMERS** 1 *Marine Combat Group*, *Surface Assault and Training Group*, 300 Squadron (KLu)
- PARTNERS** Duitsland (*Sebatallion*), VK (para's)
- LOCATIE** Noorwegen

- OEFENING** *Flintlock*
- DEELNEMERS** C-squadron NLMARSOF
- PARTNERS** 25 (Afrikaanse) landen (onder Amerikaanse leiding)
- LOCATIE** Ghana en Ivoorkust

- OEFENING** *Port Defender*
- DEELNEMERS** Zr.Ms. De Zeven Provinciën, Nautilus, M-squadron NLMARSOF, Defensie Duikgroep (+ *Advanced Search Equipment*), 300 Squadron (KLu)
- PARTNERS** DSI, Politie, Veiligheidsregio
- LOCATIE** Noordzee, Rotterdam, IJmuiden

- OEFENING** *Burmese Chase*
- DEELNEMERS** 15 + 25 *Raiding Squadron*
- PARTNERS** VS
- LOCATIE** VS

- OEFENING** *Carribbean Urban Warrior*
- DEELNEMERS** 25 *Raiding Squadron*
- PARTNERS** VS
- LOCATIE** North-Carolina, VS

- OEFENING** *Carribbean Coastal Warrior*
- DEELNEMERS** *Marine Squadron Carib*
- PARTNERS** VS (2 *Reconnaissance Brigade*, USMC)
- LOCATIE** Aruba

Trainingen

- TRAINING** *Fleet Operational Sea Training*
- DEELNEMERS** Zr.Ms. Zeeleeuw (+NH90)
- PARTNERS** VK
- LOCATIE** Plymouth, Zuid-Engeland

- TRAINING** *Joint Arctic Training*
- DEELNEMERS** 1 *Marine Combat Group*, *Surface Assault and Training Group*
- PARTNERS** Duitsland (*Sebatallion*)
- LOCATIE** Noord-Noorwegen

- TRAINING** *Jungle Warfare (Instructors) Course*
- DEELNEMERS** 10 + 22 *Raiding Squadron*, *Surface Assault and Training Group*
- PARTNERS** 11 Luchtmobiele Brigade
- LOCATIE** Suriname

- TRAINING** *Interflex*
- DEELNEMERS** Korps Mariniers
- PARTNERS** Oekraïne, VK
- LOCATIE** Engeland

- TRAINING** *Interbow*
- DEELNEMERS** Korps Mariniers
- PARTNERS** Oekraïne, VK
- LOCATIE** Engeland

Deelname aan NAVO-vlootverbanden

- VLOOTVERBAND** SNMG1
- DEELNEMERS** Zr.Ms. Van Amstel (+NH90)
- PARTNERS** Spanje, Polen (onder Duits commando)
- LOCATIE** Noordzee, Oostzee, Atlantische Oceaan

- VLOOTVERBAND** SNMG2
- DEELNEMERS** Zr.Ms. De Zeven Provinciën
- PARTNERS** Canada, Frankrijk, Italië, VS (onder Amerikaans commando)
- LOCATIE** Middellandse Zee

- VLOOTVERBAND** SNMCMG1
- DEELNEMERS** Zr.Ms. Schiedam
- PARTNERS** België, Duitsland, Estland, Frankrijk, Noorwegen (onder Noors commando)
- LOCATIE** Atlantische Oceaan, Oostzee

- VLOOTVERBAND** SNMCMG2
- DEELNEMERS** Zr.Ms. Makkum
- PARTNERS** Frankrijk, Italië, Spanje, Turkije (onder Turks commando)
- LOCATIE** Middellandse Zee

Operaties

- OPERATIE** Evacuatie Nederlandse staatsburgers
- DEELNEMERS** *Marine Spearhead Task Unit*, 1 *Marine Combat Group*
- PARTNERS** Duitsland, Frankrijk, VK, VS
- LOCATIE** Jordanië en Soedan

- OPERATIE** Counterdrugs-operaties CTG 4.4
- DEELNEMERS** Stationsschip, Kustwacht Caribisch Gebied, *US Coast Guard*
- PARTNERS** VS
- LOCATIE** Caribisch gebied

- OPERATIE** *Vessel Protection Detachments*
- DEELNEMERS** *Fleet Marine Squadron*
- PARTNERS** Nederlandse rederijen
- LOCATIE** Arabische Zee, Golf van Aden, Indische Oceaan

Buitenlandse plaatsing is ervaring voor het leven

Join the navy, see the world!

Maar toch niet alleen als je bijvoorbeeld na weken varen een haven binnenloopt? Bij 'het echte werk' horen ook mooie, vaak onvergetelijke, plaatsingen in het buitenland. 3 collega's vertellen over hun ervaringen.

Tekst: LTZ 2OC (SD) Joost Margés | Foto's: eigen collectie

'Lesgeven binnen de LDV en kennis overbrengen sprak mij aan'

SGTLDV Ruud Bonzet (38)
Brugge/België

"Een vriend van mij was van jongs af aan gek van de marine en daarom heb ik ook gesolliciteerd. In oktober 2002 kwam ik op voor de Logistieke Dienst Verzorging (LDV). Mijn eerste plaatsingen waren op de M-fregatten Hr.Ms. Van Galen en Van Amstel en bij de mariniers in Doorn. De eerste buitenlandplaatsing was op Aruba, voor 3 jaar. Hier ben ik samen met mijn vrouw naartoe gegaan.

Onze zoon Naud is halverwege die plaatsing geboren en is dus een echte Arubaan. Wat ons voor altijd verbindt met dit mooie eiland. Na terugkomst heb ik nog op het torpedowerkschip Zr.Ms. Mercurus gevaren, voordat ik de Voortgezette Vakopleiding in Brugge ging doen. Hier ben ik nu weer terug, na functies als bottelier binnen de operationele catering van de KL in Schaarsbergen en bij 1 Marine Combat Group in Doorn."

"Wat mijn huidige functie betreft, toonde ik mijn belangstelling via de Vacaturebank en ben ik aangenomen. De combinatie van lesgeven binnen onze mooie subdienstgroep LDV en kennis overbrengen op jonge mensen sprak mij aan. En uiteraard de stad Brugge. Momenteel ben ik instructeur bij zowel de Eerste als de Voortgezette Vakopleiding (EVO/VVO). Dit maakt het heel divers, net als binationaal lesgeven, samen met Belgische collega's. We geven de leerlingen 's middags taken mee om uit te werken qua receptuur en planning. Rond 12.00 uur de volgende dag hebben ze dan hun gerechten af en worden die klaargezet in het restaurant. De EVO-leerlingen maken tevens kennis met het bedienen van gasten en de *ins & outs* van de hofmeesterij."

"Ik woon net buiten het centrum van Brugge. De stad is prachtig om doorheen te lopen en de vele kroegen, restaurants en het Middeleeuwse centrum maken het knus en gezellig. Ik ben hier alleen geplaatst; mijn vrouw Jenny en onze zoons Naud (10) en Tygo (5) wonen in Enschede. In de weekenden rijd ik naar huis. We konden wel met het hele gezin richting België, maar voor onze kinderen leek het ons beter om ze in hun vertrouwde omgeving te laten." •

'De EVO-leerlingen maken tevens kennis met het bedienen van gasten'

'Mooie uitdaging om binnen Engelse organisatie mariniers op te leiden'

SGTMARNALG Michael Gommers (38)
Lympstone/Verenigd Koninkrijk

"Ik hou ervan om altijd in beweging te zijn; atletiek, judo, voetbal. Het laatste deed ik op een redelijk niveau en heb meerdere jaren bij het Nationaal Militair Voetbalteam gespeeld. Ik koos in 2004 het Korps Mariniers vanwege het avontuur en de fysieke uitdaging. Mijn eerdere plaatsingen waren voornamelijk bij de infanterie, maar ook een bij de Viking-rupsvoertuigen. Later werkte ik als sportinstructeur op het Koninklijk Instituut voor de Marine en als revalidatie-instructeur bij de Sociaal Medische Dienst."

"Mijn eerste buitenlandplaatsing was als sectiecommandant binnen 32 Raiding Squadron op Aruba. Ook deze keer draait het om avontuur en persoonlijke ontwikkeling. Een mooie uitdaging is het om binnen een Engelse organisatie mariniers op te leiden. In Lympstone ben ik *troop sergeant* en leid ik samen met mijn *troop commander* steeds een blok van 50 à 60 cursisten op. Wij sturen samen de *drill leaders* en de korporaal-instructeurs aan. Ik coach hen en ben gedurende de veldweken als *Exercise Conducting Officer* verantwoordelijk voor het programma, het veiligheidsplan en logistieke zaken."

'Zo hebben we met een camper de North Coast 500 van Schotland gereden'

"Voor oefeningen rijd ik geregeld uren door zuidwest-Engeland en Wales. Hierdoor zie ik veel van het landschap. Ook in mijn vrije tijd geniet ik volop van het Verenigd Koninkrijk, samen met mijn vrouw en dochter van 9. Zo hebben we met een camper de North Coast 500 van Schotland gereden. Verder zijn we gaan *hiken* in Wales en kamperen in Cornwall. Het bevalt ons erg goed hier. Deze zomer zitten we hier 2 jaar en dan blijven we nog 2 jaar. Hopelijk kunnen we na deze functie nog een buitenlands avontuur meepakken." •

‘Van matroos-3 tot diplomaat in Washington’

SMJRLDGB Ingrid van Rosendaal (50)
Washington DC/Verenigde Staten

“Van jongs af aan wilde ik militair worden. Bladerend door de TV-gids wist ik na het zien van een advertentie van de Tromp in New York dat het de marine zou worden. Een baan met mogelijkheden om veel plekken op de wereld te zien. Het voelt als gisteren, 3 december 1990, de dag dat ik opkwam als matroos-3 voor de Operationele Dienst Operaties. Na alle opleidingen heb ik ruim 17 jaar gevaren, op veel verschillende klassen schepen. Na een dienst-ongeval op de Tromp in 1995 was er een noodzakelijke omscholing naar de Logistieke Dienst Goederen Beheer (LDGB). Naast al het varen heb ik 2 missies op land gedaan: ondersteunend aan het Korps Mariniers tijdens SFIR II en uitgeleend aan de landmacht voor CBMI-12, beide in Irak.

“Deze baan bij CZSK heeft me door de jaren heen vele mooie functies opgeleverd. Als LDGB'er heb je contact met alle dienstvakken en je kunt het verschil maken in de operationele materieelsgereedheid van een eenheid op missie. Mijn huidige functie is als diplomaat en commerciële verwerper op de grootste Nederlandse ambassade ter wereld, te Washington DC. Als afdeling zijn we druk met behoeftstellingen van alle Operationele

Commando's en zorgen we voor aanvulling van voorraden en reserveonderdelen en voor reparaties en kalibraties aan onze installaties via de Amerikaanse of Canadese leveranciers/fabrikanten.”

“In privé-tijd sport ik veel. Hardlopen hier, op natuurlijke trails, is een feestje. Net als mooie routes rijden met m'n Harley Davidson door de verschillende landschappen. In de States heb ik veel steden en staten bezocht. Ook 'even' naar de Niagara-watervallen in Canada rijden is bijzonder. Verder breng ik veel tijd door met m'n internationale vriendengroep; eten, borrelen en bedenken hoeveel geluk we hebben met onze plaatsing. Over enkele maanden loopt mijn functie af. Ondanks dat ik uitkijk naar mijn familie en Nederlandse vrienden, is het jammer om alles en iedereen achter te laten. Het bekende leven van een militair... Maar de eerste afspraken staan al voor een reünie! Het volgende hoofdstuk wacht op mij. Per 1 augustus 2023 start ik, bevorderd tot adjudant, met veel zin aan m'n nieuwe functie in Den Helder.” •

‘Je kunt het verschil maken in de operationele materieelsgereedheid van een eenheid’

PERSONEELSFEEST
DINSDAG 27 JUNI 2023

EMMA HEESTERS | DI-RECT
KRISS KROSS AMSTERDAM
DJ MAURICE | JODY BERNAL | ZORG DAT JE ERBIJ BAND

MARINEBASIS DEN HELDER P4,
1500 TOT 2100, TERREIN OPEN VANAF 1430

EXTRA INFO VOLGT VIA INTRANET EN FACEBOOK WITTE RAAF

“Toen de admiraal aangaf dat iedereen een introductie mee mocht nemen, moesten we natuurlijk wel even opschalen”, vertelt luitenant ter zee 2 (LD) Bram Bijlsma met een grote glimlach. De bedrijfsleider van De Witte Raaf houdt het hoofd koel, ook als het bezoekersaantal straks kan oplopen naar 10.000 mensen.

Haven ligt vol

Het feest is bedoeld voor iedereen die voor of namens CZSK werkt, zowel actief-dienende militairen als burgermedewerkers. Dat iedereen iemand mag meenemen, is uniek. Bijlsma: “Ik kan mij voorstellen dat je als partner, familielid, vriend of kennis hier je ogen uitkijkt. Het feestterrein grenst

aan de haven die tegen die tijd vol ligt in verband met Sail en de Marinedagen. Een indrukwekkend decor om je aan te vergapen, onder het genot van goede muziek, een hapje en een drankje!”

Onzekere factor

Een feest van deze omvang vergt een grote logistieke operatie: artiesten, bars, catering, beveiliging, muntverkoop, noem maar op. Bijlsma: “Alhoewel het feest losstaat van Sail Den Helder, de Veteranendag en de Marinedagen, die later die week plaatsvinden, kunnen we wel gebruikmaken van alle faciliteiten die dan al aanwezig zijn. Het weer blijft natuurlijk een onzekere factor, dus we hebben alvast een pallet met duizenden regenponcho's klaarstaan.”

Even on-hold

Dit grote personeelsfeest stond eigenlijk al voor vorig jaar juni gepland, maar werd na de inval in Oekraïne on-hold gezet. Eind vorig jaar werd besloten het toch door te zetten. “De situatie in Oekraïne verandert helaas niet zomaar, maar we wilden toch iets voor het personeel doen. We hebben ook het afgelopen jaar weer hard gewerkt aan veiligheid op en vanuit zee, wereldwijd. En bij hard werken hoort hard ontspannen. We gaan er op 27 juni met z'n allen een groot feest van maken!” •

Event

om nooit meer te vergeten!

Een fantastisch openluchtfestijn met een line-up om 'u' tegen te zeggen. Het Personeelsfeest Koninklijke Marine op 27 juni wordt groter dan ooit. Met optredens van Di-Rect, Kriss Kross Amsterdam, Emma Heesters, DJ Maurice, Jody Bernal en de Zorg dat je erbij Band. Dat wordt een event om nooit meer te vergeten! Tekst: Eduard van Rooijen

Archieffoto uit vervlogen tijden.
(Foto: AOO Arnoud Schoor)

Veteranendag 2023

Verbinding, waardering en erkenning

De openingsdag van Sail Den Helder, tevens de aanloop naar de Marinedagen 2023 betekent ook: Veteranendag. Deelnemers krijgen op 29 juni een *sneak peek* van de invarende schepen en kunnen onder meer genieten van een traditionele rijstmaaltijd. Maar waar het echt om draait: **verbinding, waardering en erkenning. En uiteraard herinneringen ophalen.**

Tekst: Eduard van Rooijen

‘Fijn als jong en oud elkaar ontmoeten’

Veteranendag is dé dag voor veteranen – post-actief en actief-dienend – én voor een groot aantal oud-militairen die lid zijn van een marinevereniging voor post-actieven. “We willen ook erkenning geven aan deze post-actieven die geen veteraan zijn, maar uiteraard ook hun steentje hebben bijgedragen”, aldus Bianca den Harder-Boers, medewerker Bureau Specifieke Personeelszorg. Actief-dienende marinemilitairen (die geen veteraan zijn) mogen volgens haar net zo goed aansluiten. “Ook zij verdienen die waardering. Het is fijn als jong en oud elkaar ontmoeten en elkaars verhalen horen.”

KLTZ (LD)
Diana Mensink

L TZ 2 OC (LD)
Douwe Werkman

‘Voor mij is iedereen even belangrijk’

KLTZ (LD) Diana Mensink (53)
Missies: *Sharp Guard* (voormalig-Joegoslavië)
Active Endeavour (Middellandse Zee)
ISAF (Kabul/Afghanistan)
EUTM (Mogadishu/Somalië)

“Het veteraan-zijn is een soort van ‘eigen’. Als je elkaar tegenkomt, pak je de draad zo weer op. Ik voel me trouwens ook verbonden met (oud-)collega’s die geen veteraan zijn. Iedereen heeft mooie verhalen; dat is het marine-gevoel. Tijdens uitzending heb ik me vaak gelukkig geprijsd dat ik in Nederland ben opgegroeid. Bijvoorbeeld omstandigheden zien waarin veel Afghaanse vrouwen moesten leven, kwam wel bij mij binnen.”

“Ik ben sinds 2008 actief in het bestuur van de Vereniging van Ex- en Actief-dienende vrouwelijke militairen der Koninklijke Marine (Ex-Act KM). Uiteraard zijn wij er als vereniging op 29 juni in Den Helder bij, want we zijn altijd op zoek naar vrouwelijke collega’s die zich bij ons willen aansluiten.”

“Tegen (jongere) collega’s zou ik ten eerste zeggen: ambieer een missie als individueel uitgezonden militair. Werken in een ander land, in een internationale staf, met verschillende culturen: dat is een extra stukje levenservaring. En ten tweede: kom naar de veteranendagen in Den Haag en in Den Helder. Het voelt als thuis komen en is gezelligheid ten top!”

‘Veteraan blijf je de rest van je leven’

L TZ 2 OC (LD) Douwe Werkman (55)
Missie: ISAF (Uruzgan/Afghanistan)

“Varen en mooie reizen maken, dat is de marine. Je tekent echter ook als militair ‘voor volk en vaderland’; het is bijna een roeping, je wilt het verschil maken. Op Veteranendag voel je onderling de saamhorigheid. Je hoeft elkaar maar aan te kijken en je weet genoeg.”

“Wat ik belangrijk vind om te noemen, is het thuisfront. Dat is de stabiele factor tijdens het varen of een uitzending. Gaat het thuis goed, dan gaat het goed met jou. Ik heb een vrouw en 4 dochters. Als je op missie bent, ga je mee in de *flow* en word je beziggehouden. Voor het thuisfront is het spannender. Afghanistan was toen vrijwel dagelijks in het nieuws door aanslagen met bijvoorbeeld berrmbommen. Daarom neem ik mijn vrouw vaak mee naar veteranendagen. We hebben alles samen meegemaakt, dus vind ik het mooi om zulke dagen te delen.”

“Ik vind het belangrijk dat jong en oud deelnemen aan Veteranendag. Alleen speelt het minder bij de jongere veteranen. Zij zien een veteraan vaak nog als oudere man met een blazer vol onderscheidingen. Naarmate de jaren vorderen krijg je echter wel meer behoefte om met je collega’s te delen. Veteraan blijf je de rest van je leven.”

Meer info

Marineveteranen en een groot aantal oud-militairen die lid zijn van een marinevereniging voor post-actieven ontvangen een persoonlijke uitnodiging. Actief-dienende niet-veteranen kunnen ook deelnemen aan de Veteranendag CZSK. Zij kunnen zich aanmelden met vermelding van hun PeopleSoft-nummer via: Marineveteranendag@mindef.nl. Of scan de QR-code.

Strategisch partnerschap
vraagt om commitment

Innige operationele
omhelzing

Samen schepen bouwen, gezamenlijk materieel inkopen en onderhouden, samen trainen en personeel uitwisselen: de KM werkt op allerlei manieren nauw samen met de marines van een aantal belangrijke strategische partners. De afdeling Internationale Militaire Samenwerking (IMS) van het Commando Zeestrijdkrachten (CZSK) zorgt dat binnen deze innige operationele omhelzing alles in goede banen wordt geleid.

Tekst: Eduard van Rooijen | Foto's: Mediacentrum Defensie

Kapitein-luitenant ter zee Martin Mos is net terug uit Washington. Hij begeleidde Commandant Zeestrijdkrachten vice-admiraal René Tas die daar met zijn Amerikaanse collega's sprak over de *first of class*-lancering van een Tomahawk-kruisvluchtwapen vanaf een Nederlands Luchtverdedigings- en Commandofregat (LCF). "Wij willen heel graag leren hoe we de Tomahawk-systemen in onze eigen vloot kunnen integreren", zegt Mos. "Tegelijkertijd is het voor de Amerikanen belangrijk dat de Nederlandse marine langeafstandswapens kan inzetten als het nodig is. Daarin werken we niet alleen samen, het vraagt ook om een strategisch *commitment*."

Intensief samenwerkingsverband

De Verenigde Staten zijn een belangrijke strategische partner van de Nederlandse krijgsmacht. Een strategisch partnerschap gaat veel verder dan samen oefenen en trainen. "Het gaat om een intensief samenwerkingsverband waarin landen elkaar aanvullen, kennis en materieel delen en zelfs deels organisatorisch in elkaar opgaan", zegt Linda Bouma van IMS, onderdeel van de afdeling Strategie & Advies. "Dat vraagt ook op stafniveau om veel coördinatie tussen eenheden, beleidsafdelingen en andere betrokken partijen."

"... leren hoe we de Tomahawk-systemen kunnen integreren..."
(Foto: US Navy)

"... vullen elkaar goed aan, zijn onderling uitwisselbaar..."

Strategische roadmap

Bij die coördinatie speelt een liaison een belangrijke rol. Kortvetkapitein Christina Kronenberg-Diercks is bijvoorbeeld vanuit Duitsland als liaison gestationeerd in Den Helder. "Onze landen werken op tal van manieren samen", vertelt Kronenberg-Diercks in accentloos Nederlands. "Zo wordt een Duitse cursist binnenkort in Nederland opgeleid op de NH90-maritieme gevechtshelikopter. De kennis die hij opdoet kunnen we daarna in Duitsland weer goed gebruiken. Ook het medegebruik en de medefinanciering van Nederlandse amfibische transportschepen staan op de agenda van onze strategische *roadmap*."

Admiraliteit Benelux

Welke landen voor Nederland strategische partners zijn, wordt bepaald op het hoogste regeringsniveau en ligt vast in officiële verdragen en *memoranda*. Naast de VS en Duitsland gaat het om Frankrijk, België, Luxemburg,

Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk. "De meest vergaande samenwerking is die tussen de Nederlandse en Belgische marine", zegt majoor der mariniers Leen Hordijk, die België in zijn IMS-portefeuille heeft. "Het gaat van overleg over de inzet en aankoop van schepen, tot interne opleidingen en onderhoud. De beide operationele marinestaven vormen sinds 1996 zelfs één gezamenlijke staf: de Admiraliteit Benelux."

Frankrijk haakt aan

Nederland en België trekken onder meer samen op bij het ontwerp, de bouw en de aanschaf van 4 exemplaren van het nieuwe *Anti-Submarine Warfare Frigate (ASWF)* en van 12 nieuwe *Mine Counter Measures Vessels (MCMV)*. Mos: "Ook de Fransen hebben inmiddels serieuze interesse getoond om bij deze Nederlands-Belgische samenwerking aan te haken. Niet alleen op het gebied van mijnenjacht-capaciteit en -technologie, maar ook op allerlei andere maritiem-militaire terreinen."

Ook onderhoud internationaal

Een vroege voorganger van de huidige Directie Materiele Instandhouding (DMI) werkte kort na de Tweede Wereldoorlog al samen met België. Inmiddels werken DMI en de Belgische zusterorganisatie formeel samen op het gebied van onderhoud. België is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en het onderhoud van de mijnenjagers, terwijl Nederland de M-fregatten, en straks de *Anti-Submarine Warfare Frigates*, voor haar rekening neemt. Er bestaat ook nog een intensieve samenwerking van beide landen met 2 andere M-fregatgebruikers: Portugal en Chili. In werkgroepen wisselen de 4 landen kennis op het gebied van techniek, logistiek, onderhoud en modificaties uit. DMI heeft namens het Commando Materieel en IT (voorheen Defensie Materieel Organisatie) zelfs de *Midlife Update* voor de Portugese M-fregatten uitgevoerd.

Onderling uitwisselbaar

Een van de oudste strategische partnerschappen is die van Nederlandse en Britse mariniers in de *United Kingdom/Netherlands Amphibious Force* (UKNLAF). Deze bestaat nu precies 50 jaar (meer hiervoor in het openingsartikel van deze *Alle Hens*). Mos: "De voertaal is Engels, ook tussen Nederlandse mariniers onderling, de procedures en opleidingen zijn Engels; iedereen werkt op uniforme wijze. Binnen zo'n strak partnerschap is er eigenlijk geen verschil tussen een Engelse of Nederlandse marinier. Ze vullen elkaar niet alleen goed aan, ze zijn zelfs onderling uitwisselbaar. Of in goed Engels: het gaat om *interoperability* en *interchangeability*."

Warme band

Strategische internationale samenwerking betekent ook dat marinemedewerkers uit de betreffende landen tijdelijk in het partnerland gestationeerd kunnen zijn. "Uiteindelijk draait alles om de mensen die het doen", stelt kapitein-luitenant ter zee Arjan Zwaag, die zich bij IMS bezighoudt met het internationaal functiebestand. "Vanuit Nederland gaat het momenteel om circa 150 marinemensen, met hun gezinnen. Zo'n rol in het buitenland vraagt veel van ze. Daarom organiseren we verschillende programma's om de band met Nederland stevig en warm te houden. Want uiteindelijk zijn en blijven het onze mensen." •

‘Eigenlijk geen verschil tussen Engelse en Nederlandse marinier’

Nederland en België trekken samen op bij de realisatie van 2 nieuwe types schepen, het ASWF (boven) en het MCMV. (Artist impressions: COMMIT)

MARINEDAGEN 2023

vr 30 juni
za 1 juli
zo 2 juli

Het evenemententerrein op Marinebasis Den Helder is open tussen 09.00 en 17.00 uur.

Demonstraties vinden plaats om 10:30 en 14:00 uur.

Demonstraties van onder andere:

- *Fastrope* afdalen vanuit de politiehelikopter.
- Redding van een drenkeling door vaartuig van de Kustwacht.
- Onschadelijk maken van een *waterborne IED* door de Mijndienst.
- *Counterdrugs*-operatie door het *Fleet Marine Squadron*.
- Amfibische landing van de toekomst door Nederlandse en Engelse mariniers.

Parasprongen zijn *live* te volgen op de schermen om 10.00 uur, 13.30 uur en 16.00 uur.

En verder

- Mariniersdorp, speciaal voor de kinderen.
- Open huis en rondleidingen aan boord van marineschepen.
- Inkijk in de technische wereld van de Koninklijke Marine.
- Lunchen met muziek van de Marinierskapel der Koninklijke Marine.
- En nog veel meer... Kijk snel op de achterpagina voor meer info!

Scan de QR-code voor meer info!

Download de Marinedagen App

& ontdek het programma
en de plattegrond

Beschikbaar voor
Apple & Android

